

Conceptverslag vergadering Auditcommissie van 25 september 2019

Aanwezig: de heren Sinnema (voorzitter), Batelaan (portefeuillehouder), Ten Brink (dijkgraaf), Blaauw, Bruning, De Graaf, Paapst, Visser en de dames Beuling en Ten Have
de heren Bolding, controller (secretaris), Wortelboer en Van der Weij, accountants EY en mevrouw Ampak, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig:

1. Opening

De heer Sinnema opent de vergadering van de Auditcommissie van 25 september 2019 en heet een ieder van harte welkom.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Verslag vergadering d.d. 12 juni 2019

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Voorbereiding interim controle

Dit najaar voert onze accountant de interim controle 2019 uit ter voorbereiding op de jaarrekeningcontrole over 2019. Conform de gemaakte afspraken vindt in verband met de controle een bespreking plaats door de Auditcommissie met de accountant om eventuele aandachtspunten vanuit de commissie te formuleren.

De heer Bruning vraagt of de accountant voldoende aandacht besteedt aan de huidige financiële onzekerheden (zoals PAS, het feit dat alles duurder wordt en de snelle veranderingen in de wereld) en of deze voldoende worden meegenomen in de financiële verwachtingen en risico's.

De heer Wortelboer antwoordt dat dit via de normale planning en controlcyclus wordt meegenomen en dan ook in het weerstandsvermogen en in de risicoparagraaf wordt opgenomen. De controle is gebaseerd op risico's en er wordt gekeken naar bepalende factoren. Het proces risicomanagement is bij het waterschap goed. Er wordt regelmatig door de accountant en het waterschap van gedachten gewisseld met betrekking tot risicomanagement.

Auditcommissie

De heer Van der Weij geeft aan dat de controle is gebaseerd op risico's (breed bekeken) en bepalende factoren die voor de organisatie van belang zijn om de doelstellingen te kunnen halen en een betrouwbare verantwoording te waarborgen.

Mevrouw Beuling vraagt naar de afhankelijkheid van het waterschap met betrekking tot de gegevens van het Noordelijk Belastingkantoor (NBK). Deze gegevens zijn voor een deel basis voor de input van het waterschap. Hoe betrouwbaar zijn de NBK-gegevens en wat voor invloed heeft dat op onze getallen en cijfers.

De heer Wortelboer geeft aan dat de impact en verwevenheid bestaat.

Mevrouw Ten Have geeft aan graag inzicht te willen hebben in de betrouwbaarheid van de gegevens waarop de belastingen zijn geënt.

Mevrouw Ten Have vraagt of de processen van het NBK buiten de scope van de accountant vallen.

De heer Wortelboer licht toe dat een deel van de cijfers die in de jaarrekening van Hunze en Aa's staan rechtstreeks voortkomen uit de belastingverantwoording van het NBK. Daarvoor maakt de accountant gebruik van de werkzaamheden die de accountant van het NBK uitvoert. Om de uitkomsten van de werkzaamheden van de accountant van het NBK te mogen gebruiken bespreekt hij vooraf de strategie met betrekking tot de controleaanpak, geeft auditinstructies aan de accountant van het NBK terzake en voert een review uit op de werkzaamheden van de accountant van NBK. Dit is de reikwijdte die de accountant heeft. Op het moment dat de processen dermate deugdelijk zijn komt daar uiteindelijk een belastingverantwoording uit waar het waterschap wat mee kan en waarbij de accountant uiteindelijk een goedkeurende verklaring afgeeft.

Stel (hypothetisch gezien) dat het NBK de boel niet op orde heeft en daardoor uiteindelijk de accountant van het NBK zijn goedkeurende controleverklaring niet kan verstrekken, dan zal dat op die manier bij de accountant terecht komen en uiteindelijk ook bij het waterschap. Omdat het waarschijnlijk gaat om materiele bedragen (de belastinggeldstroom is de grootste post in de jaarrekening) zal het automatisch leiden tot het doorvertalen van de bevinding van de accountant van het NBK met dezelfde verklaring waarschijnlijk tot gevolg.

Om verrassingen te voorkomen vindt voorafgaand aan de controle overleg met de accountant van het NBK plaats. Hier is de accountant wel afhankelijk van de snelheid van reageren van de accountant NBK. *De heer Van der Weij* vult aan dat de accountant, om de betrouwbaarheid van de gegevens te garanderen, instructies meegeeft aan de accountant van het NBK. Het NBK gebruikt gegevens van het waterschap, verwerkt deze en dat leidt uiteindelijk tot een belastingverantwoording. Er is een algemeen begrip van het proces dat plaats vindt en de bijbehorende risicogebieden. Om risico's te kunnen mitigeren definieert de accountant ook auditinstructies die worden meegegeven aan de accountant NBK. De accountant kijkt naar de opvolging hiervan. Een van de belangrijke dingen hierin is de getrouwheid van de gegevens.

De heer Wortelboer geeft aan dat er wel wat ruimte zit in de gegeven auditinstructie. Specifieke vragen vanuit het bestuur zouden hierin meegenomen kunnen worden.

De heer Bruning vraagt of alle partijen binnen het NBK een andere accountant hebben.

De heer Wortelboer geeft aan dat dit het geval is. Er vinden plenaire bijeenkomsten voor alle accountants met de accountant van het NBK plaats. Echter, de accountant heeft aanvullende auditinstructies bilateraal meegegeven aan de accountant NBK.

De heer Blaauw vraagt, indien er significante verschillen zijn tussen de begroting en het uiteindelijke resultaat, of de accountant dit ziet in het financieel resultaat. Zo ja, wat doet de accountant met deze informatie?

De heer Wortelboer geeft aan dat in beginsel de informatie al bekend zou moeten zijn. De accountant krijgt alleen informatie die al definitief is. De formele lijn zou moeten zijn dat de directie van het NBK het bij het waterschap neerlegt en even later zal de accountant hierover worden geïnformeerd door de accountant van het NBK.

De heer Van der Weij geeft aan dat dit dan een ongewoon item is. Er wordt dan gekeken wat de oorzaak is en dit wordt dan nader onderzocht en er wordt gekeken of er een gegronde reden voor is en te verklaren is. Zo ja, dan wordt dat gedocumenteerd en zal dit in de verantwoording als zodanig terecht komen. Zo nee, dan wordt er nader onderzoek verricht. *De heer Wortelboer* geeft aan dat de accountant kritisch blijft en wil begrijpen waar het verschil in zit. Als er uiteindelijk geen gegronde reden bestaat en het is een fout, dan wordt er gekeken naar de omvang en of deze materieel is en of dit van invloed is op de verklaring.

Mevrouw Ten Have geeft aan dat er dan gekeken wordt naar de belastinginkomsten. Als er een begroting is en een jaarrekening en het gaat niet over de belastinginkomsten maar over de organisatie, die bijvoorbeeld problemen heeft met ICT, wordt hier door de accountant dan naar gekeken?

De heer Wortelboer antwoordt dat in principe de jaarrekening van het NBK veel minder van belang is voor de accountant. De enige manier waarop de accountant daar naar kijkt, vanuit de jaarrekening van Hunze en Aa's bezien, is als er een bedrag extra heen moet dit als extra schuld/last in de balans van de jaarrekening is opgenomen.

Mevrouw Beuling vraagt hoe het risico wordt beoordeeld als het bij het NBK niet goed gaat en wat voor invloed dit op het waterschap heeft. Waar stuur je op/(bij) en waar toets je op?

De heer Wortelboer antwoordt dat dit onderdeel uitmaakt van de brede risicobeoordeling van de omgeving van de organisatie die mede de controle-aanpak van de accountant bepaald.

De heer Bruning benadrukt de geuite zorg over het NBK in de commissie.

De heer Sinnema geeft aan in deze vergadering door de accountant goed is aangegeven dat binnen de organisatie en bij de accountant deze zorg wordt gedeeld en hier zeker aandacht aan wordt besteed.

De heer Bruning vraagt of de adviezen uit de risicoanalyse van Berenschot uit de businesscase van 2016 meegenomen worden in de controle.

De heer Wortelboer geeft aan dat er sowieso door de accountant gekeken wordt naar de risico's (rechtmatigheid en getrouwheid). *De heer Van der Weij* vult aan dat gewaakt moet worden dat de accountant niet op de stoel van de accountant van het NBK gaat zitten.

De heer Bruning vraagt of de portefeuillehouder dit punt wil meegeven aan de portefeuillehouder.

De heer Batelaan geeft aan dit in de commissie FAZ aan de verantwoordelijke portefeuillehouder bij het agendapunt van de begrotingsbehandeling van het NBK te zullen meegeven.

De heer Blaauw geeft aan een sociale paragraaf waarin informatie over onder andere vergrijzing, de verhouding man/vrouw in de organisatie, pensioenen en ziekteverzuim, in de jaarrekening te missen. Hoe kijkt de accountant tegen het maken van een sociaal jaarverslag aan of het opnemen van een uitgebreide paragraaf waarin de hoofdlijnen zijn opgenomen?

Auditcommissie

De heer Wortelboer geeft aan dat dit meer een aandachtspunt voor de organisatie is dan voor de accountant. Overigens is er een trend te zien wat betreft jaarverslagen. Er wordt door steeds meer organisaties een geïntegreerd jaarverslag opgesteld waarbij de inhoud afhankelijk is van de impact voor de organisatie (materialiteitanalyse).

Conclusie/samenvatting

De Auditcommissie constateert dat de aangedragen aandachtspunten vanuit de commissie tijdens de vergadering voldoende zijn besproken en toegelicht. Er zijn dan ook geen specifieke aandachtspunten vanuit de Auditcommissie die bij de tussentijdse controle worden beoordeeld.

5. Transparantie en verantwoording en de rekenkamerfunctie

De heer Ten Brink vraagt als voorzitter van het algemeen bestuur of dit bestuursvoorstel voldoende input levert voor het voeren van discussie in de vergadering van het algemeen bestuur op 9 oktober a.s. en of er aanvullende informatie nodig is.

De heer Blaauw vraagt of de Auditcommissie blijft bestaan als er een externe rekenkamercommissie is. Ook had hij meer voors- en tegens in het voorstel verwacht te vinden. Het voorstel zoals nu voorligt is meer beschrijvend.

De heer Blaauw geeft aan dat zuiverheid het belangrijkste is voor een externe rekenkamercommissie, maar zou toch graag de kosten voor een externe rekenkamercommissie geconcretiseerd zien.

Mevrouw Beuling geeft aan dat de plussen en minnen een beeld van perceptie is en dat het haars inziens mooi is dat het bestuursvoorstel neutraal beschreven is om zo zelf een mening te kunnen vormen.

Mevrouw Beuling vraagt wat een indenniteitsbesluit is.

De heer Wortelboer licht toe dat als interne stukken, wat betreft rechtmatigheid van de interne regelgeving, niet voldoen er nog een eenmalige goedkeuring kan worden gevraagd aan het bestuur.

De heer Visser geeft aan dat naar zijn mening de lijn in het verhaal en het accent in het bestuursvoorstel gelegd wordt op tegenargumenten.

De heer Visser geeft aan ervaringen van waterschappen die een rekenkamercommissie hebben te missen in het bestuursvoorstel. En met name de ervaringen en overwegingen van Noorderzijlvest als eventuele samenwerkingspartner.

De heer Visser geeft aan de voors- en tegens betreffende de (on)afhankelijkheid van de rekenkamercommissie te missen in het bestuursvoorstel.

De heer Visser geeft aan het bestuursvoorstel te veel financieel geënt te vinden. De rekenkamerfunctie gaat over alle vormen van beleid. Het is een onderzoeksinstrument en niet een financieel instrument. Het zou dan ook onder gebracht moeten worden in de portefeuille van de dijkgraaf om te benadrukken dat dit algemeen bestuur is.

Auditcommissie

De heer Visser is van mening dat dit bestuursvoorstel in alle commissies behandeld zou moeten worden.

De heer Paapst geeft aan dat de keuze voor de accountant los staat van het hebben van een externe rekenkamercommissie. De Waterschapswet zegt immers dat de keuze van de accountant een bevoegdheid van het algemeen bestuur is.

De heer Paapst had verwacht een bestuursvoorstel te lezen met antwoord op de vraag wat nu eigenlijk rekenkameronderzoek is. En hoe je dit kunt uitvoeren.

De heer Paapst geeft aan een eerlijk beeld wat betreft kosten te willen zien. Er is een rechtspositiebesluit dat zegt dat leden van de Auditcommissie die zich bezig moeten houden met rekenkameronderzoek extra vergoeding krijgen.

De heer Paapst geeft aan dat het bestuursvoorstel meer vergelijkingen en verduidelijkingen zou moeten geven die kunnen dienen als input voor de discussie in het algemeen bestuur.

Mevrouw Ten Have merkt op dat de rekenkameronderzoeken zich richten op realisatie van maatschappelijke effecten. Is dit het enige waar ze zich op mogen richten qua onderzoek? Wat wordt bedoeld met maatschappelijke effecten?

De heer Batelaan merkt op dat het orgaan dat met elkaar gekozen wordt, gaat over welke onderwerpen vallen onder maatschappelijk effect.

De heer Wortelboer geeft aan dat het begrip maatschappelijk effect heel breed genomen wordt. Hij geeft daarbij aan dat afbakening wel van belang is, met name als je richting wilt geven aan een externe rekenkamercommissie.

Mevrouw Ten Have geeft aan dat alles inderdaad effect heeft voor de belastingbetaler. Het is goed om dit voor ogen te hebben.

De heer Batelaan geeft aan dat het dagelijks bestuur met voorliggend bestuursvoorstel input heeft willen meegeven voor bespreking in het algemeen bestuur. De hoogte van de kosten is afhankelijk van de vorm en inhoud die er gegeven zal worden aan de rekenkamerfunctie.

Mevrouw Ten Have vraagt wat de accountant van het bestuursvoorstel vindt.

De heer Wortelboer geeft aan alle vormen te zien terugkomen. Heel veel wordt bepaald en is afhankelijk van de dimensie in de organisatie. Als het bestuurlijk onrustig is geweest dan zie je meer de neiging om voor een externe functie te kiezen. Is er sprake van een stabiel bestuur, dan neig je meer naar een interne functie.

Mevrouw Ten Have merkt op dat een rekenkamer autonoom is.

De heer Wortelboer geeft aan dat de ervaring is dat ook de rekenkamercommissie net als de accountant één of een aantal keer per jaar bij een auditcommissie aanschuift. De rekenkamercommissie is er uiteindelijk voor het algemeen bestuur, om het algemeen bestuur te voorzien van informatie.

De heer Ten Brink vult aan dat een externe rekenkamercommissie uiteindelijk zelf haar agenda bepaalt.

Auditcommissie

De heer Blaauw vraagt of de rekenkamer het aantal uit te voeren onderzoeken bepaalt. Of wordt dit door het algemeen bestuur bepaald.

De heer Batelaan merkt op dat het algemeen bestuur hier over gaat.

De heer Paapst vult aan dat het beschikbare budget ook bepalend is voor het aantal uit te voeren onderzoeken. De hoogte van het budget wordt door het algemeen bestuur bepaald.

De heer Ten Brink geeft aan dat op dit moment gekeken en gezocht moet worden naar meerwaarde van een rekenkamercommissie ten opzichte van de bestaande situatie.

De heer Paapst geeft aan dat de leden van het algemeen bestuur een uitnodiging hebben ontvangen van de Waterkring, het samenwerkingsverband van de rekenkamercommissies van de waterschappen, voor een bijeenkomst over de rekenkamerfunctie voor waterschappen op 22 november 2019 en stelt voor om het bestuursvoorstel aan te houden tot na de bijeenkomst zodat de leden van het algemeen bestuur de mogelijkheid hebben om meer informatie te vergaren. Zijns inziens zal dit de discussie in het algemeen bestuur ten goede komen.

De heer Batelaan geeft aan dat goed in acht gehouden moet worden dat de uitnodigde partij belang heeft. *De heer Ten Brink* benadrukt de opmerking van *de heer Batelaan*.

De heer Blaauw geeft als suggestie mee een deskundige in een plenaire bijeenkomst uit te nodigen voor informatie en toelichting.

De heer Sinnema geeft aan dat er op dit moment middels de Auditcommissie voldoende instrumenten in huis zijn om datgene te doen wat we nodig achten. En dan is de zoektocht te kijken naar de meerwaarde van een rekenkamercommissie ten opzichte van een auditcommissie.

De heer Sinnema geeft aan dat er tevens een keuze is om te evalueren hoe we het de afgelopen tijd het als Auditcommissie hebben gedaan.

De heer Sinnema geeft aan dat zijns inziens te kort wordt gedaan aan de opstellers van het bestuursvoorstel. Hierin wordt opgesomd hoe we tot nu toe functioneren en wat er aan onderzoeken plaatsvindt. *De heer Sinnema* geeft aan het indrukwekkend te vinden wat er nu al onderzocht wordt door middel van interne en externe controle.

De heer Visser geeft aan het een voordeel te vinden dat onderzoek, uitgevoerd door een onafhankelijke rekenkamercommissie, uit de politieke sfeer wordt gehaald. Onderwerpen waar geen meerderheid voor is kunnen toch door een rekenkamercommissie worden onderzocht. Dit argument wordt gemist in het bestuursvoorstel.

De heren Sinnema en Ten Brink geven aan dat dit onderwerp niet in de brand staat, het is een zoektocht. Er moet rustig de tijd genomen worden om een goede discussie te voeren en een besluit te nemen als algemeen bestuur.

Mevrouw Beuling geeft aan dat een ieder eigen verantwoordelijkheid heeft om informatie te vergaren.

Auditcommissie

De heer Bruning vraagt wat er met de gegeven feedback in deze vergadering wordt gedaan.

De heer Batelaan antwoordt dat normaliter bestuursvoorstellen tussentijds niet gewijzigd worden. Ook hier zal dit het geval zijn.

De heer Ten Brink geeft aan dat er wat hem betreft ruimte is voor uitstel van de discussie binnen het algemeen bestuur, maar het is de vraag wat dit oplost. Het is evenwel aan het algemeen bestuur om hierover te besluiten en niet bij de Auditcommissie. Bij het vaststellen van de agenda van het algemeen bestuur kan dit eventueel worden ingebracht.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om op basis van de aangeboden informatie en overwegingen discussie te voeren over nut en noodzaak tot een al dan niet gewijzigde invulling van de rekenkamerfunctie binnen het waterschap Hunze en Aa's.

6. Rondvraag

De heer Wortelboer deelt mee dat hij zich in zijn werkzaamheden als accountant volledig gaat richten op duurzaamheid en zijn werkzaamheden voor het waterschap overdraagt aan een collega accountant. De nieuwe accountant zal tijdens de volgende vergadering meekomen.

7. Sluiting

De heer Sinnema sluit de vergadering en dankt een ieder voor zijn/haar inbreng.

Ongewijzigd/gewijzigd vastgesteld in de vergadering van 5 februari 2020.

Jans Bolding,
secretaris

Hilbrand Sinnema,
voorzitter